

med følgende store virkninger på den humane økologi og livskvaliteterne. Netop på baggrund af det intime sammenspil mellem relief, jordbund, klima og vegetation og virkningen overfor urbaniseringen kan det måske undre, at udgiverne ikke har taget denne tråd op, men i stedet for behandlet de forskellige økologiske faktorer i særskilte kapitler efter den gængse regionale recept. Man kan gætte på, at det har været tilstedeværelsen af de mange lokale eksperter, der har foranlediget denne udgivelsesform. De 15 forfattere er nemlig alle tilknyttet det geografiske institut ved University of Hongkong og bidrager da også derfor med en meget omfattende eksakt viden, bygget på feltundersøgelser, om det økologiske og økonomiske grundlag som Hongkongs erhvervsliv og urbanisering bygger på. Hver især har de benyttet et stort illustrativt materiale i form af detailkort og diagrammer, der i nogen grad råder bod på manglen af et detaljeret topografisk kort. Brug af fotografier har man konsekvent udeladt. Man kan glæde sig over, at man her har fået en kilde til en koncentreret viden om Hongkong og slipper for at opstøve artikler fra vidtsprede tidsskrifter.

Viggo Hansen

Michael Senior, P. Olatunde Okunrotifa: A regional geography of Africa. Longman, Harlow 1983. 218 s. ill. 24 cm. £3.30.

Denne regionalgeografi er skrevet specielt til vestafrikanske skoler – den er en lærebog og følgelig meget skematisk og pædagogisk opdelt, spækket med spørgsmål. Teksten antyder et ret lavt niveau hos målgruppen – i Danmark ville det svare til 5-6 klasse, men danske børn ville næppe lade sig inspirere af den meget faktatyngede fremstilling. For andre indeholder bogen en del interessante temakort fra de forskellige dele af Afrika; de alene kunne, taget ud og samlet, bidrage til de ofte svage atlas-fremstillinger af Afrika.

Peter Strømgaard

Soils of the Kisii area, Kenya. 3 Eds.: W. G. Wilemaker & H. W. Boxem. (Agricultural research reports, 922).

Centre for Agricultural Publishing and Documentation, Wageningen 1982. 208 s. ill. & 3 kort & 3 tav. i mappe. 30 cm. Hfl. 65,-. Soil survey rapporten koncentrerer sig om jordbundens fysiske og kemiske egenskaber, land kvaliteter og land evaluation. Medfølgende kort og tabeller hjælper i en meget koncentreret og let forståelig form

forståelsen af de aktuelle og potentielle udnyttelsesmuligheder i området. Den er meget instruktiv for studenter som er interesserede i den logiske struktur og indholdet af land evaluation teknikken, og præsenteres virkelig godt. Denne land evaluation er kvalitativ, grundet de komplekse problemer man støder på i forbindelse med vægtning og kombination af soil og land parametre.

Peter Frederiksen

Carl Christiansson: Soil erosion and sedimentation in semi-arid Tanzania: studies of environmental change and ecological imbalance. (University of Stockholm. Department of Physical Geography. Meddelande. A nr. 119).

Nordiska Afrikainstitutet, Uppsala 1981. XII, 208 s. ill. & 1 kort. 25 cm. Skr. 100,-. Bogen demonstrerer hvor relevant en geografisk baggrund kan være i studierne af soil erosion. Forfatteren viser god indsigt i kulturelle og naturmæssige problemstillinger i det semiaride Tanzania, og afhandlingen fremstår som et fint eksempel på hvorledes denne viden kombineres i form af en konkret regional analyse af erosionsproblematikken i nævnte område.

Fotografier og figurer er meget illustrative, og sproget præcist. De alvorlige erosionsproblemer i områder, og dets relation til natur- og kulturmæssige årsager i tid og rum præsenteres på en let forståelig måde, og er velunderbygget. Arbejdet er værdifuldt, ikke kun regionalt, men også fordi det anlægger en holistisk indfaldsvinkel.

Peter Frederiksen

W. T. W. Morgan: Nigeria.

Longman, London 1983. XX, 179 s. ill. 23 cm. £6.50.

Dette bidrag til den efterhånden enorme mængde litteratur om Nigeria er udgivet i en serie: »The World Landscapes«. Morgans i øvrigt udmærkede, og specielt natur- og bygeografisk orienterede beskrivelse, deles derfor lidt søgt op »Intrinsic landscapes«, »Human processes in the landscapes« og »Achieved landscapes«. Men forfriskende frigjort fra denne tilsyneladende udgiverbestemte inddeling beskriver forfatteren et bredt spektrum af emner indenfor Nigerias geografi. Geomorfologi, klima, økoregioner, historie og specielt bosættelsesmønstre og bygeografiske aspekter omtales. Landbrug omtales kun i forbindelse med arealudnyttelsens indflydelse på bosættelsesmønstret; anden halvdel af bogen rummer således kun by- og bebyggelses-

sesorienterede figurer og illustrationer. Mere dækkende ville det derfor nok være at betragte bogen mere som en naturgeografisk bebyggelsesgeografi. En ganske interessant kombination – aner man Mabo-gunjes indflydelse?

Peter Strømgaard

John Levi and Michael Havinden: Economics of African agriculture.

Longman, London 1982. VII, 175 s., fig. 23 cm. £3.95.

Titlen på denne lille bog er lidt misvisende; den handler ikke snævert om økonomi. Tværtimod opridses i de tre første kapitler f.eks. en udmærket geografisk og historisk baggrund for afrikansk landbrug. For geografer er den ret moderne behandling af emnerne arbejde, tid, land, kapital og ændring, eksport, landbrugspolitik og udvikling nok værd at stifte bekendtskab med. Især da bogen er letlæst og spændende. Den kan anbefales som en god indføring.

Sofus Christiansen

Karl-Günther Schneider und Bernd Wiese: Die Städte des südlichen Afrika. (Urbanisierung der Erde. Bd. 2).

Borntraeger, Stuttgart 1983. IX, 175 s. ill. 28 cm. DM 98,-.

Den her foreliggende dybtgående beretning om urbaniseringen i den Sydafrikanske Republik demonstrerer på en forbilledlig måde de store og næsten uoverkommelige løsningsproblemer, som byplanlæggerne i Sydafrika har været udsat for lige siden Boerkrigen og allermest i de sidste 20-30 år, hvor industrialiseringen har taget rigtig fart. Det store spørgsmål har hele tiden været, hvordan man kunne løse regimets problemer om at skaffe boliger og byfunktioner, hvori hver enkelt etnisk, social og økonomisk gruppering kunne indpasses. Det fremkomne resultat er da også blevet det størst tænkelige forsøgs- og demonstrationsfelt for moderne byplanlægning. Her fremvises der kapitalintensive skyskraberkvarterer, udstrakte squattersforstæder, mine- og industribyer, engelske havebymodeller såvel som boligkvarterer i skakbrætmonstret og rækkehusbyer med en sort millionbefolkning som i det ulykkelige Soweto. Beskrivelsen af alle disse bytyper og deres problematik i enhver henseende er givet by for by og ledsages af instruktive plantegninger med kvartersopbygning, arealbenyttelse og historisk udvikling, ligesom en omfattende brug af tabeller oplyser om befolkningens udvikling og beboernes etni-

ske tilhørsforhold. Alt i alt er her en enestående kilde til studiet af en vigtig udtryksform for Apartheidsproblematikken i republikken South Africa.

Viggo Hansen

Latin America: geographical perspectives. Ed. by Harold Blakemore and Clifford T. Smith. 2. ed.

Methuen, London 1983. X, 557 s. 24 cm. £12.50.

Tiden siden 1. udgave fremkom i 1971 (se Geogr. Tidss., bd. 71) er ikke gået helt sporløst hen over behandlingen i den foreliggende 2. udgave, men udgiverens påstand om en omfattende omskrivning af denne regionale håndbog er ikke lige dækkende gennemført, selv om den har givet sig væsentlige udslag for La Plata landene og Chile. Det bør nævnes, at forfatterne er de samme som for 12 år siden, og ingen nye eksperter er altså inddraget. Spørgsmålet er, om ikke denne behandlingsform af mere end en hel verdensdel i et bind er passé, når der i mellemtiden er fremkommet adskillige fremragende værker om de samme lande, hvori nye synspunkter og beskrivningsmetoder er taget op med held.

Viggo Hansen

John Dickenson: Brazil.

Longman, London 1982. XII, 219 s. ill. 23 cm. £6.95.

Formålet med denne nye serie *The World's Landscapes*, hvori Brazil indgår, og hvis udgiver er J. M. Houston, er at udsende en række geografibøger, der skal lægge vægten på menneskets rolle i udformningen og forandringen af jordoverfladen. Det er nok næppe helt korrekt, når udgiveren vil hævde, at dette er en helt ny synsvinkel, men til gengæld er det helt i tidens ånd, når man som her ønsker at pointere de forskellige historiske og etniske kulturimpulsers levn i landskabet som genkendelige kulturelle relikter i en udvikling, der i øvrigt går videre. Det er lignende tanker der ligger bagved studiet af symboliske landskaber. Brasilien er et udmærket eksempel til indførelse af disse ideer, fordi de forskellige historiske epokers indtryk i landskabet stadig kan erkendes: Koloniallandskabet, det afrikanske landskab, neokolonialismens landskab med plantagedriften, frem til det urbaniserede landskab, og hele tiden er der lagt vægt på samspillet mellem naturen og menneskepræget, set i et teknologisk perspektiv. Forfatteren har

gjort omfattende forstudier, og resultatet er da også blevet særdeles læseværdigt og i en sprogbehandling, der ikke kræver sin specialist.

Viggo Hansen

Harald Sioli: Amazonien: Grundlagen der Ökologie des grössten tropischen Waldlandes.

Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, Stuttgart 1983. 64 s. ill. 22 cm. DM 15.80.

Denne letlæste, rigt illustrerede oversigt over Amazonområdets »økologi« fremstår, efter tyske forhold, prisværdig enkelt opdelt i 20 små 2-siders afsnit. Emnerne er udelukkende naturgeografiske – geologi, klima, hydrologi og geomorfologi suppleredes med betragtninger over vegetation, jordbund og hele Amazonområdets dannelseshistorie. Titlens angivelse af »Amazonlandets økologi« som bogens emne er nok mindre velvalgt, hverken dyr eller mennesker, landbrug eller anden udnyttelse er omtalt, men som en bred, traditionel naturgeografisk beskrivelse har bogen værdi. Hvis man vil forsøge sig med tysk er her en letlæst indgang til Amazonområdet – en ukompliceret tekst, rigt illustreret og med et minimum af tabeller og figurer.

Peter Stromgaard

Canada coast to coast. Introduction by Roger Boulton.

Oxford University Press, Toronto 1982. 186 s. ill. 22 cm (tværfomat). £14.95.

186 umanerligt smukke farvefotografier med et bredt motivvalg. Billederne er næsten alle kun forsynet med en stedsangivelse, hvilket kan gøre anvendelse til dokumentation eller på anden måde meget vanskelig.

Henning Mørch

M. J. Troughton: Canadian agriculture. (Geography of world agriculture; 10).

Akadémiai Kiadó, Budapest. 1982. 355 s., ill. 25 cm. \$38.-.

En god indføring i canadisk landbrugsgeografi har manglet længe. Troughton's bog afhjælper dette savn på udmærket måde. Den har undgået en for snæver behandling ved at anlægge en slags system-synsvinkel. Systemet karakteriseres ved kultur-miljø relationer, driftsmæssige forhold og endelig i samspillet mellem det omgivende samfund og verden. Der er mange glimrende indslag, f.eks. er den historiske udvikling godt behandlet, måske skal specielt afsnittet om typologisering fremhæves. Da

canadisk landbrug jo helt er i kategorien »Market-oriented Agriculture«, må der differentieres kraftigt inden for klassen. Dette gøres under anvendelse af cluster-analyse.

Det er i det hele taget en god bog, Troughton har lavet. En enkelt skønhedsplet: illustrationerne, der omfatter for små kort, og som til nogen græmmelse alle er anbragt bag i bogen.

Sofus Christiansen

Glacial deposits in North-West Europe/ ed. by Jürgen Ehlers.

Rotterdam: Balkema, 1983. VIII, 470 s.: ill. 29 cm. Dfl. 125.-.

Bogen er en mellemting mellem en monografi og en samling usammenhængende artikler om emnet. De 52 bidrag er grupperet i nationale afsnit (Norge, Sverige, Danmark, Vesttyskland, Holland), og behandler hvert lands glacielle historie, sedimenter og landskabsformer varierende mellem oversigt og originale artikler. Man får et godt indtryk af forskningens nuværende state og problemer, som kombineret med adskillige kort, diagrammer og fotografier gør indholdet lettilgængeligt. Bogen er væsentlig fordi den fremlægger oplysninger der ikke før var centraliseret, og giver læseren et meget godt indtryk af eksisterende problemer i form af lange diskussioner. Men Nordvesteuropas glacielle aflejringer venter stadigvæk på en mere sammenhængende, regional monografi.

Peter Frederiksen

Michael Tracy: Agriculture in Western Europe: challenge and response 1880-1980. 2. ed.

Granada, London 1982. VIII, 419 s. fig. 24 cm. £12.-.

I denne landbrugshistorie for Vesteuropa for perioden 1880-1980 har forfatteren valgt at behandle England, Frankrig, Tyskland og Danmark som eksempler på forskelligeartede udviklinger. Teksten fokuserer først på de to store kriseperioder 1880-1900 og 1930'erne, og hvert land bliver gennemgået med et lille tilbageblik på hele 1800-tallet; vægten lægges her på landbrugspolitik og handelsaftaler til belysning af protektionismens forskellige udformning. Efter en kort omtale af årene efter 2. verdenskrig analyseres dannelsen af EF og konsekvenserne for »de 6« samt vanskelighederne for de tre sidst tilsluttede nationer under deres ventetid udenfor fællesskabet. Medens hele EF's første 15 år var karakteriseret af vækst, blev udvidelsen til »de 9« efterfulgt af »stagflation«, en periode med